

ETS 144

VÄLISMAALASTE KOHALIKUL TASANDIL AVALIKUS ELUS OSALEMISE KONVENTSIOON

Koostatud 5. veebruaril 1992. a Strasbourgis

Preambul

Käesolevale konventsioonile allakirjutanud Euroopa Nõukogu liikmesriigid, arvestades, et Euroopa Nõukogu eesmärk on saavutada suurem ühtsus oma liikmete vahel, et kaitsta ja ellu viia nende ühispärandiks olevaid ideaale ja põhimõtteid ning soodustada inimõigusi ja põhivabadusi austades nende majanduslikku ja sotsiaalset edenemist; kinnitades kõigi inimolendite väärikusele tuginevate inimõiguste ja põhivabaduste üldise ja lahutamatu olemuse järgimist; pidades silmas inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikleid 10, 11, 16 ja 60; arvestades, et praegu on Euroopa ühiskondade püsitunnuseks välismaalaste elamine riigi territooriumil; arvestades, et kohalikul tasandil on välismaalastel üldjuhul samasugused kohustused kui kodanikel; teadlikuna välismaalaste aktiivsest osalemisest kohaliku kogukonna elus ja selle jõukuse arenemises ning veendununa vajaduses parandada välismaalaste kohalikkude kogukonda integreerimist, eriti suurendades nende kohalikus avalikus elus osalemise võimalusi, on kokku leppinud järgmises.

I OSA

Artikkel 1

1. Iga osalisriik kohaldab peatükkide A, B ja C sätteid. Iga osalisriik võib siiski oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal deklareerida, et ta jätab endale õiguse mitte kohaldada peatüki B või peatüki C sätteid või mitte kummagi peatüki sätteid.
2. Iga osalisriik, kes on deklareerinud, et ta kohaldab ainult üht või kaht peatükki, võib edaspidi millal tahes teatada peasekretärile, et ta on nõus kohaldama selle peatüki või nende peatükkide sätteid, mida ta ei võtnud vastu oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal.

Artikkel 2

Käesolevas konventsioonis tähendab mõiste "välismaalased" isikuid, kes ei ole asjaomase riigi kodanikud ning kes elavad selle territooriumil seaduslikult.

PEATÜKK A. Sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabadus

Artikkel 3

Iga osalisriik kohustub artikli 9 sätteid arvestades tagama välismaalastele samadel tingimustel kui oma kodanikele:

- a) sõnavabaduse õiguse; nimetatud õigus hõlmab oma arvamuse vabadust ning vabadust saada ja levitada teavet ja mõtteid ilma võimude sekkumiseta ja riigipiiridest sõltumata. Käesolev artikkel ei takista riike nõudmast raadio-, televisiooni- ja filmiettevõtjate litsentsimist;
- b) rahumeelsete kogunemiste ja ühinemisvabaduse õigus, kaasa arvatud õigus oma huvide kaitseks ametiühinguid luua ja neisse astuda. Eelkõige tähendab ühinemisvabaduse õigus välismaalaste õigust luua oma kohalikke ühinguid vastastikuseks abistamiseks, oma kultuurilise identiteedi säilitamiseks ja väljendamiseks või oma huvide kaitsmiseks seoses kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluvate küsimustega, samuti õigust ühineda mis tahes ühingutega.

Artikkel 4

Iga osalisriik püüab tagada, et tehtaks piisavaid jõupingutusi kaasamiseks välismaalasi avalikesse küsitlustesse, planeerimismenetlusse ning muudesse konsulteerimistesse kohalike küsimuste üle.

PEATÜKK B. Välismaalasi kohalikul tasandil esindavad konsultatiivorganid

Artikkel 5

1. Iga osalisriik kohustub artikli 9 lõike 1 sätteid arvestades:

a) tagama, et kohalikel omavalitsustel, kelle territooriumil elab märkimisväärne hulk välismaalasi, ei oleks õiguslikult ega muul viisil takistatud konsultatiivorganite loomine või muude vajalike institutsiooniliste korralduste tegemine, mille otstarve on:

i) olla sidepidajaks omavalitsuse ja tema territooriumil elavate välismaalaste vahel;

ii) pakkuda välismaalastele foorumit aruteludeks ning oma arvamuste, soovide ja murede väljendamiseks küsimustes, mis neid kohalikus avalikus elus kõige rohkem mõjutavad, sealhulgas asjaomase kohaliku võimuorgani tegevuse ja kohustuste kohta, ning

iii) suurendada välismaalaste üldist integreerimist kogukonna ellu;

b) toetada ja hõlbustada selliste konsultatiivorganite loomist või muude vajalike institutsiooniliste korralduste tegemist välismaalaste esindamiseks kohalike omavalitsuste poolt, kelle territooriumil elab märkimisväärne hulk välismaalasi.

2. Iga osalisriik tagab, et lõikes 1 nimetatud konsultatiivorganites või muudes institutsioonilistes korraldustes osalevaid välismaalaste esindajaid saaksid valida välismaalased vastava kohaliku omavalitsuse territooriumil või nimetada välismaalaste ühingud.

PEATÜKK C. Hääleõigus kohalikel valimistel

Artikkel 6

1. Iga osalisriik kohustub artikli 9 lõike 1 sätteid arvestades andma igale välismaalasele kohalikel valimistel hääleõiguse ja õiguse kandideerida tingimusel, et ta vastab kodanike suhtes kohaldatavatega samasugustele nõuetele ning on asjaomases riigis enne valimisi viis aastat seaduslikult ja püsivalt elanud.

2. Osalisriik võib siiski oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal deklareerida, et ta kavatseb piirduda lõike 1 kohaldamisega üksnes hääleõiguse suhtes.

Artikkel 7

Iga osalisriik võib ühe-, kahe- või mitmepoolse lepinguga otsustada, et artiklis 6 esitatud elamisnõude loeb ta rahuldatuks lühema tähtaja puhul.

II OSA

Artikkel 8

Iga osalisriik püüab tagada, et välismaalastele oleks kättesaadav teave nende õiguste ja kohustuste kohta seoses kohaliku avaliku eluga.

Artikkel 9

1. Sõja või muu rahva elu ähvardava ohu korral võib I osa alusel välismaalastele antud õigusi piirata üksnes ulatuses, mis on olukorrast tulenevalt hädavajalik, tingimusel et sellised piirangud ei ole vastuolus riigi muude rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustustega.

2. Kuivõrd artikli 3 punktis a tunnustatud õigusega kaasnevad ülesanded ja kohustused, võib selle suhtes seadusega kehtestada formaalsusi, tingimusi, piiranguid või sanktsioone, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud riigi julgeoleku, territoriaalse terviklikkuse või avaliku turvalisuse huvides, korra kaitsmiseks või kuritegevuse ennetamiseks, tervise või kõlbluse kaitseks, teiste isikute maine või õiguste kaitseks, konfidentsiaalse teabe avalikustamise vältimiseks või kohtu autoriteedi ja erapooletuse tagamiseks.

3. Artikli 3 punktis b tunnustatud õiguse suhtes võib seadusega ette näha üksnes selliseid piiranguid, mis on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud riigi julgeoleku või avaliku turvalisuse huvides, korra kaitsmiseks või kuritegevuse ennetamiseks, tervise või kõlbluse kaitseks või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitseks.

4. Igast käesoleva artikli kohaselt võetud meetmest tuleb teatada Euroopa Nõukogu peasekretärile, kes informeerib teisi osalisriike. Sama protseduuri kohaldatakse selliste meetmete tühistamise korral.

5. Ühtegi käesoleva konventsiooni sätet ei või tõlgendada kitsendavana või kahjustavana mis tahes õigust, mis võib olla tagatud mõne osalisriigi seadusega või rahvusvahelise lepinguga, mille osaline ta on.

Artikkel 10

Iga osalisriik informeerib Euroopa Nõukogu peasekretäri igast tema territooriumil asuvate ametiasutuste vastuvõetud õigusaktist või muust meetmest, mis on seotud tema käesoleva konventsiooni tingimustest tulenevate kohustustega.

III OSA

Artikkel 11

Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud Euroopa Nõukogu liikmesriikidele. Konventsioon kuulub ratifitseerimisele, vastuvõtmisele või kinnitamisele. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirjad antakse hoiule Euroopa Nõukogu peasekretäri kätte.

Artikkel 12

1. Käesolev konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval pärast kolmekuulise ajavahemiku möödumist päevast, millal neli Euroopa Nõukogu liikmesriiki on vastavalt artikli 11 sätetele väljendanud oma nõusolekut olla konventsiooniga seotud.
2. Iga liikmesriigi suhtes, kes edaspidi väljendab oma nõusolekut olla konventsiooniga seotud, jõustub käesolev konventsioon kuu esimesel päeval pärast kolme kuu möödumist ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirja hoiuleandmise päevast.

Artikkel 13

1. Pärast käesoleva konventsiooni jõustumist võib Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee kutsuda ükskõik millist riiki, kes pole Euroopa Nõukogu liige, konventsiooniga ühinema otsuse põhjal, mis on vastu võetud Euroopa Nõukogu statuudi artikli 20 punktis d ettenähtud hääلteenamusega ja mille on ühehäälselt heaks kiitnud komitee istungitelt osa võtta võivate osalisriikide esindajad.
2. Iga ühineva riigi suhtes jõustub konventsioon kuu esimesel päeval pärast kolme kuu möödumist ühinemiskirja Euroopa Nõukogu peasekretäri kätte hoiuleandmise päevast.

Artikkel 14

Konventsiooni osalisriikide poolt vastavalt artikli 1 lõikele 2 edaspidi võetud kohustused loetakse seda teatanud osalisriigi ratifitseerimise, vastuvõtmise, kinnitamise või ühinemise lahutamatuks osaks ning need jõustuvad kuu esimesel päeval pärast kolme kuu möödumist päevast, mil peasekretär sai sellekohase teate.

Artikkel 15

Käesoleva konventsiooni sätteid kohaldatakse kõigi osalisriigi territooriumil asuvate kohalike omavalitsuste suhtes. Iga osalisriik võib siiski oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamise- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal täpsustada kohalike omavalitsuste kategooriad, millega ta kavatses käesoleva konventsiooni kohaldamist piirata või mida ta kavatses käesoleva konventsiooni ulatusest väljapoole arvata.

Artikkel 16

1. Iga osalisriik võib allakirjutamise ajal või oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamise- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal täpsustada territooriumi või territooriumid, mille suhtes kohaldatakse käesolevat konventsiooni.
2. Iga osalisriik võib edaspidi millal tahes Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava deklaratsiooniga laiendada käesoleva konventsiooni kohaldamist deklaratsioonis täpsustatud territooriumidele. Sellise territooriumi suhtes jõustub konventsioon kuu esimesel päeval pärast kolmekuulise ajavahemiku möödumist päevast, mil peasekretär sai sellekohase deklaratsiooni.
3. Igast kahe eelmise lõike alusel tehtud deklaratsioonist võib sellises deklaratsioonis täpsustatud territooriumi suhtes loobuda, teatades sellest peasekretärile. Loobumine jõustub kuu esimesel päeval pärast kuuekuulise ajavahemiku möödumist päevast, mil peasekretär sellise teate kätte sai.

Artikkel 17

Käesoleva konventsiooni sätete suhtes ei või teha muid deklaratsioone kui on nimetatud artikli 1 lõikes 1.

Artikkel 18

1. Iga osapool võib millal tahes denonsseerida käesoleva konventsiooni, teatades sellest Euroopa Nõukogu peasekretärile.

2. Denonsseerimine jõustub kuu esimesel päeval pärast kuue kuu möödumist päevast, mil peasekretär sellise teate kätte sai.

Artikkel 19

Euroopa Nõukogu peasekretär teatab Euroopa Nõukogu liikmesriikidele ja kõigile käesoleva konventsiooniga ühinenud riikidele:

- a) igast allakirjutamisest;
- b) igast ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiuleandmisest;
- c) igast käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäevast vastavalt artiklitele 12, 13 ja 16;
- d) igast saadud teatest, mis on esitatud artikli 1 lõike 2 kohaldamise alusel;
- e) igast saadud teatest, mis on esitatud artikli 9 lõike 4 kohaldamise alusel;
- f) igast muust käesoleva konventsiooniga seotud aktist või teatest.

Selle tõenduseks on nõuetekohaselt volitatud esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.

Sõlmitud Strasbourg'is 5. veebruaril 1992. aastal inglise ja prantsuse keeles ühes eksemplaris, mis antakse hoiule Euroopa Nõukogu arhiivi, kusjuures mõlemad tekstid on võrdselt autentset. Euroopa Nõukogu peasekretär edastab igale Euroopa Nõukogu liikmesriigile ja igale käesoleva konventsiooniga ühinema kutsutud riigile selle dokumendi kinnitatud koopia.